

ÜNİTE 5 EKONOMİ VE SOSYAL HAYAT

Konu: Yardımlaşma ve Dayanışma Kültürümüz

1.

Osmanlı Devleti'nde; cami, medrese, kütüphane, şifhane, han, hamam, köprü, çeşme, imarethane gibi topluma hizmet amaçlı yapıların neredeyse tamamı hayrat olarak yaptırılmıştır. Bunların hizmetlerinin sürekliliğini sağlamak için kervansaray, bedesten, dükkân, bağ gibi mal ve mülkler de gelir olarak vakfedilmiştir. Böylece vakıf hizmetleri asırlar boyu devam etmiştir. Bu sebeple Osmanlı medeniyeti "vakıf cenneti" olarak nitelendirilmiştir.

Açıklamaya bakarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi söylenemez?

- A) Vakıflar toplumsal dayanışmaya katkı sağlamış, birlik ve beraberliği güçlendirmiştir.
- B) Vakıfların devamlılığının sağlanması için tedbirler alınmıştır.
- C) Vakıflar aracılığıyla bayındırlık faaliyetleri gelişmiştir.
- D) Devlet yöneticileri vakıflar kurarak varlıklı insanlara örnek olmuştur.

2. Osmanlı Devleti'nde vakıf kurulabilmesi için "Vakfiye" denilen bir sözleşmenin hazırlanması gerekirdi. Bu sözleşmede vakfın hangi şartlar dâhilinde hizmet vereceği konuları açıklanırdı. Sözleşme geçerli olması için padişahın onaylaması gerekirdi. Bu sözleşmede belirtilen şartları padişahın değiştirme yetkisi yoktu.

Açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Vakıfların kuruluşu hukuki yollarla sağlanmıştır.
- B) Vakıfların kuruluş amacı belirlenmiştir.
- C) Vakfiyelerdeki şartlar sadece padişahın izni ile değiştirilir.
- D) Vakıfların kuruluş aşamasında yöneticilerin sorumlulukları vardır.

3.

Osmanlı padişahları vakıf kurumlarına önem vermiş ve vakıfların gelirlerinin artırılmasına çalışmıştır. Kurdukları vakıflarla vakıf kültürünün yaşamasında model olmuşlardır. Örneğin Fatih Sultan Mehmet kendine ait olan 136 dükkânı ihtiyaç sahipleri için vakfetmiştir.

Buna göre;

- I. Yöneticiler halka örnek olmuştur,
- II. Yöneticiler dayanışmaya katkı yapmıştır,
- III. Vakıf kurumlarının kurulması ve yaşatılması sadece padişahların sorumluluğundadır,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II
- B) I-III
- C) II-III
- D) I-II-III

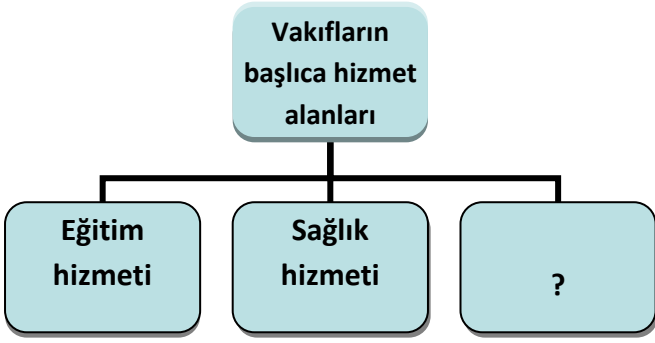
4.

İFADELER	D	Y
(I) Sivil toplum kuruluşları toplumun çeşitli alanlarında faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardır.		✓
(II) Kızılay kan bağışi kampanyaları ile sosyal dayanışmaya katkı sağlamaktadır.	✓	
(III) Yeşilay doğal afetlerde yardıma ihtiyacı olanlara gereken desteği sağlar.		✓
(IV) LÖSEV sağlık alanında faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur.	✓	

"Doğru ve Yanlış" olarak kodlanan numaralandırılmış ifadelerden hangisinde hatalı bir kodlama yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

5.

Aşağıdakilerden hangisi “?” alana yazılabilecek vakıf hizmetleri arasında yer almaz?

- A) Barınma hizmeti
- B) Beslenme hizmeti
- C) Siyasi hizmetler
- D) Kültürel hizmetler

6.

Günümüzde hala devam eden vakıf kültürünün temeli eskilere dayanmaktadır. Zaman içinde Türk devletleri toplumsal dayanışmaya katkı sağlamak, yardımlaşmayı özendirmek gibi amaçlarla çeşitli vakıflar kurmuşlardır. Böylece halkın sosyal ihtiyaçları karşılanmıştır.

Açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Türk devletlerinde sosyal hizmetlerin tamamı vakıflarca karşılanmıştır.
- B) Türk devletlerinde halkın huzur ve refahı göz ardı edilmemiştir.
- C) Vakıflar sayesinde, Türk devletlerinin ömrü uzamıştır.
- D) Vakıfların varlığı devletin gücünün simgesi olarak kabul edilmiştir.

7. Osmanlılarda ilk medrese Orhan Bey döneminde kurulmuştur. Zaman içinde farklı dönemlerde sınırlar genişledikçe medreselerin sayısında da artış olmuştur. Medreselerdeki eğitim faaliyetlerinin giderleri vakıflar aracılığıyla karşılanmıştır.

Buna göre;

- I. Eğitim faaliyetleri önemslenmiştir,
- II. Vakıflar sadece eğitim alanında faaliyet göstermektedir,
- III. Medreseler çağa göre modern bir eğitim anlayışına sahiptir,

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II-III
- B) II-III
- C) Yalnız I
- D) I-II

8. Türkiye’de görülen doğal afetlerden biri erozyondur. Ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılması erozyona karşı alınabilecek önlemlerin başında gelir. Erozyona karşı tedbir almada devletin yanında bireylere ve sivil toplum kuruluşlarına da sorumluluklar düşmektedir.

Aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisi erozyonla mücadele eden ve ağaçlandırma kampanyaları yürüten bir sivil toplum kuruluşudur?

- A) TEMA Vakfı
- B) Kızılay
- C) Yeşilay
- D) AÇEV

9.

Cami, mescit, namazgâh inşası; camilerin mum ve kandillerinin temin edilmesi, camilerin temizliği vakıflar tarafından karşılanmıştır.

Osmanlı Devleti'nde sibyan mektepleri ve medreselerdeki faaliyetler vakıflar tarafından sunulmuştur.

Yollar, köprüler, kaldırımlar vakıflar tarafından yaptırılmıştır.

Yukarıdaki bilgilere göre vakıflar;

- I. Din,
- II. Eğitim,
- III. Ulaşım,
- IV. Güvenlik,

hizmetlerinden hangilerine katkı sağlamışlardır?

- A) I-II-IV
- B) I-III-IV
- C) I-II-III
- D) II-III-IV

CEVAPLAR

1	A	B	C	☒
2	A	B	☒	D
3	☒	B	C	D
4	☒	B	C	D
5	A	B	☒	D
6	A	☒	C	D
7	A	B	☒	D
8	☒	B	C	D
9	A	B	☒	D

ÖNEMLİ HATIRLARMA:

UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.

TİCARİ AMAÇLI
KULLANILAMAZ.

Not: Soruların hazırlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki içerik ve görsellerden faydalanılmıştır.